

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 48.—, za polugodište K 24.—, tromjesečno K 12.—, mjesečno K 4.—, u maloprodaji 16 fl. pojedini broj. OGLASI primaju se u urednici lista trg Gustoza 1

Godina IV.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 4. (D. u.) Službeno se javlja: Na čitavoj jugozapadnoj fronti traje žestoka topnička djelatnost. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 4. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Topnički bojevi izmjenične jakosti; živahna izvidnička djelatnost neprijatelja; jači sunci na nekim mjestima fronte. Jugozapadno od Merrisa ustalo se neprijatelj u manjim komadima opkopa. — Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Sjeverno od Aisne preoteli smo neprijatelju u ljetim bojovima nekoliko opkopa. Skršili smo žilavi otpor neprijatelja, koji se krčevito držao zapada i jugozapada od Soissons. Zapadno od Soissons osvojili smo uzvisine Vauxbuin. Izakako smo zauzeli na jurš Pernant i Missy-aux-Bois bacili smo neprijatelja na liniju Le Soufflers-Dommlers. Zapljenili smo nekoliko baterija i zarobili nekoliko hiljada Francuza. Francuske navale na obim stranama rijeke Oursq skršile su se uz teške gubitke. Sjeverozapadno od Chateau Thierry prekoračili smo, boreći se, željeznicu Russiars-Boureches. Suzbili smo neprijateljske protunavale. — Na Marne i između Marne i Reimsa je položaj nepromijenjen. — Ludendorff.

Rat.

Kod Soissons tvorila je francuska pozicija izbočinu u njemačku frontu, koja se je sve više širila i suživala, čim više su Nijemci napredovali jugozapadno i sjeverozapadno od tog grada. Francuzi su tu držali zapadne uzvisine Vauxbuin, koje su vladale gradom. Ovaj je položaj imao za Francuze veću stratešku važnost za slučajnu protuofenzivu, koju su kako izgleda — već bili pokrenuli protunavala, što su ih poduzeli 2. i 3. t. mj. Kazali smo, da je za Francuze veoma važno, da suže što više vrata između Soissons i Reimsa, koja vode u provalni prostor. Radi toga je gubitak područja zapadno od Soissons, ma da se još radi o neznatnom komadu ozemlja, ipak osjetljiv za Francuze, jer si Nijemci proširivanjem navalne fronte poatizavaju sve veću sigurnost za svoje unaprijed pomaknute nove položaje. Južno od Soissons sve do Marne poduzeli su Francuzi nekoje protunavale. Tu kao što i na fronti od Marne do Reimsa ostao je položaj nepromijenjen.

Francuski izvještaj od 2. lipnja na večer: Bitka se nastavlja. Tečajem čitavog su dana naše čete izdržale napadaj njemačkih četa, osobito u području od Oursqa do Marne, proti kojemu je neprijatelj upravo svoja glavna naprezanja. Nijemci su ponovno osvojili Faveroles, ali sva njihova naprezanja protiv Corcya i Troesnesa bijahu uzaludna. Zapadno od Neuilly-St. Front bacile su naše protunavale neprijatelja na Passy-en-Vaiois. Uzvisina 163, neposredno zapadno od tog mjesta, osvojena je po ljetim bojovima. Dalje na jug, na fronti Torcy-Boureches, skršili smo uzastopce dvije neprijateljske navale. Na našem desnom smo krilu opet osvojili Champlat te stekli ozemlja u smjeru na Ville-en-Tardenois. Inače je položaj svuda nepromijenjen.

Francuski izvještaj od 3. lipnja po podne: Francuske su čete nastavile jučer na večer protunavale na čitavoj fronti uključivo odsjek između Oursqa i Marne. Kod toga su napredovali na mnogo mjesta. Žestoke njemačke navale na obim stranama ceste Chateau-Thierry-Pariz skršile su se u francuskoj paljbi. Posvuda su drugdje francuske čete održale svoje položaje. Gubici, što ih je neprijatelj pretrpio u tim okršajima, su teški. Francuzi su dopremili od prilike 100 zarobljenika.

Engleski izvještaj od 3. lipnja popodne: Tečajem zadnje su noći naše čete izvele uspješna mjesna poduzeća kod Vieux-Berquina i Merrisa. Naše su linije na tim mjestima bile nešto pomaknute unaprijed. Dopremili smo 193 zarobljenika i nekoliko strojnih pušaka i minometi. Naši su gubici neznatni. Uspješna smo štrafunska poduzeća izveli jugoistočno od Arrasa, sjeverozapadno od Lensa i zapadno od Mervillea sa rezultatom, da smo dopremili 203 zarobljenika, 3 strojne puške i opkopne mužare. Suzbili smo neprijateljsko štrafunsko odijeljenje južno od Villers-Bretonneuxa.

Talijanski izvještaj od 3. lipnja: Uzduž čitave fronte živahna topnička djelatnost, koja je u Val Arsi, između Censona i mora i južno od Asiaga

bila nešto žešća. Englesko je odijeljenje prodrlo u neprijateljske položaje, zadalo neprijatelju teške gubitke te dopremilo zarobljenika. Na donjoj smo Plavi proveli odvažan pothvat na zapadnom brijegu rijeke. Neprijateljski navalni pokušaj kod Caposile bio je doskora zaustavljen u našoj paljbi. Prilično živahna ljetalačka djelatnost na ovoj i na onoj strani. Jedan je neprijateljski aparat bio oboren.

* Mirovni ugovori pred parlamentima? „Zeit“ javlja: Ugarska će vlada ugarskom parlamentu podnijeti mirovne ugovore. Ako se osigura radna djelatnost austrijskog carevinskog vijeća, predložit će se mirovni ugovori po prilici u isto vrijeme u Pešti i u Beču. Kako parlament zbog držanja nekih slavenskih stranaka ne bi mogao razvijati normalne djelatnosti, ugarska bi vlada historijski važna međunarodna utanačenja podnijela ugarskom parlamentu svakako još prije ljeta.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja od 4. t. mj.: U zapadnom djelu kanala i na zapadnoj obali Engleske potopile su njemačke podmornice ponovno pet parobroda sa ukupno 29.000 tona.

* Novi predejednik njemačkog državnog sabora bit će izabran u četvrtak. Glasa se, da će biti izabran zastupnik centruma Fehrenbach. Njemački se je državni sabor jučer sastao u ljetno zasjedanje, da raspravlja o novim porezima. Bile su riješene neke manje predloge.

* Iz francuske komore. Socijalističke su skupine francuske komore predložile, neka se ustanovi tajni odbor, u kojem bi se moglo raspravljati o interpelacijama, koje su stavili socijalni demokrate o položaju na bojnopolju. — Clemenceau je podložio u vojnom odsjeku opširni prikaz položaja na bojištu. — Zastupnici, koji su bili poslije sjednice zapitani, kazali su, da sa pouzdanjem gledaju na daljnji razvoj operacija.

Iz Rusije, Ukrajine i Finske.

Kijev, 2. (D. u.) Njemački poklisar barun Mumm i austro-ugarski poklisar grof Forgach predali su danas po nalogu svojih vlada hetmanu Skoropadskom jedno pismo, s kojim priznaju sadašnju vladu u Ukrajini te izrazuju volju, da stupe u službene odnose sa vladom. Hetman se Skoropadski zahvalio u njemačkom jeziku te je uvjeravao, da će preuzetu vladu voditi u uskom sporazumu sa središnjim vlastima.

Moskva, 3. (D. u.) Ustanak češko-slovačkih četa, koje bježe u Vladivostok, da se tamo ukrcaju za francusku frontu, doveo je u Pensi do oštih sukoba sa sovjetskim četama. Čeho-Slovaci opiru se pokušajima crvene armije, da ih razoruža. Ratni je ministar Trocki zabranio svaki transport Čeho-Slovaka po transibirskoj željeznici te odredio, da se svakoga naoružanog Čeho-Slovaka mora ustrjeliti na licu mjesta. Buntovnici razvijaju žilavi otpor te su već u nekim okršajima porazili crvenu armiju.

Kijev, 4. (D. u.) U vojničkoj komisiji mirovnih pregovaranja između Ukrajine i Rusije nije još postignut sporazum o demarkacionoj liniji. Sve su točke uvjeta za primirje predana trim komisijama. Glavnu poteškoću tvore dvije točke uvjeta za primirje, osobito odredbe o putovanju pojedinih državljana iz jedne države u drugu. Ukrajinski zastupnici traže, neka se točno ustanovi uvjete za ova putovanja, e bi se sprečilo, da se Ukrajincima, koji se vraćaju kući, otme na granici sve što posjeduju.

Stockholm, 27. svibnja. Između Švedske i Rusije započela su pregovaranja za uspostavu trgovačkih odnosa. Švedska je imenovala komisiju od 5 osoba, koje će pregovarati sa ruskim oblastima. Radi se o trgovačkoj izmjeni robe putem kompenzacija. Sa ruske su strane bile ponudjene kovine, ulje, kolači za krmu, sjemenje lana i žito; od Švedske se traži strojeve i orudje.

Stockholm, 27. svibnja. Iz Helsingforsa javljaju ovdjašnjoj štampi: Izakako je svršio građanski rat, stoji Finska pred novim unutarnjopolitičkim zapletima, koji neće manje smetati primirju stranaka nego li sam građanski rat. Kako je bilo već javljeno, imenovan bi Svinhufvud državnim upraviteljem. U inozemskoj je štampi izašla obavijest, da je imenovan trajnim upraviteljem. Tome valja dometnuti, da je dobio nalog samo za 2 do 3 sedmice, za koje se vrijeme očekuje riješenje pitanja vladnog oblika. Vlada je odmah objavila, da mu nije predata vlast, da može proglasiti rat, sklapani mir ili saveze. — Medjutim traje boj za buduću državni oblik Finske. Švedska je pučka stranka zatražila, neka se uvede monarhistički ustav. Starofinci prijetu državnim pretratom za slučaj da bi došlo do republike. Oni su odlučno za monarkiju, dok mladofinci traže, neka se bezuvjetno proglasi republika. 70 najuglednijih finskih je novinara pred nekoliko dana obdržavalo sastanak, na kojem su se odlučno izrekli za republikanski ustav. Agrarci su također za republiku te su se izrekli na jednoj velikoj skupštini za to. Tom su prigodom agrarci zagrozili revolucijom, bude li proglašena monarhija. Oni primjećuju, da je i većina vojske za republiku i da je uvođenje republike bilo zaključeno sa 44 protiv 29 glasova. Vlada je saopćila odboru za državni temeljni zakon, da će predložiti saboru novi predlog za državni ustav Finske i to na monarhističkoj bazi. Izakako je to bilo odboru saopćeno, odučio je sa 9 protiv 8 glasova, da odgovori raspravljanje o republikanskom temeljnom zakonu, koji je bio predložen prije bune i to, dok će novi vladin predlog biti riješen u saboru. Kod glasovanja glasovali su starofinci i Šveđi za monarkiju, dok su mladofinci i agrarci glasovali za republiku.

Stockholm, 28. svibnja. Havas. Javljaju iz Moskve: Pučki komesar vanjskih posala saopćio je 26. svibnja sljedeći prsvjed: Ruska je vlada bila obaviještena, da su njemačke čete na sjeverozapadnoj fronti opetovano prekoračile demarkacionu liniju i to u namjeri, da napadnu na ruske čete. Tako je došlo do okršaja kod sela Bogdanov i Nikolasini. Pučki komesar izrazuje nadu, da će njemačko zapovjedništvo sprečiti ovakove upadice, koje su veoma nepoželjne.

Helsingfors, 28. svibnja. Havas. Objava određuje rok, za koji moraju svi Rusi, koji su nastanjeni u Finskoj zapustiti zemlju. Rusi koji su boravili u Helsingforsu, otpustovali su već 20. svibnja. Rusi, koji stanuju u ostaloj Finskoj, moraju zapustiti zemlju za deset dana. Objava određuje, da se svi proglašeni moraju objaviti u finskom jeziku. Šveđci je jezik dozvoljen samo u kotarima, u kojima tvore šveđi većinu pučanstva. — Petrogradska brzopjavna „agenta“ javlja: Bijele su garde na zapovijed njemačkog zapovjedništva uapsile ruskog pomorskog atašea u Helsingforsu te su ga stavile pred ratni sud. Bio je kao začetnik bune odsuđen na smrt, te već i smaknut. Komesarijat u Moskvi prosvjedovao je protiv ove odsude, ali je dobio odgovor, da je bilo do-

* Madžari protiv njemačkih kazalšta u Budimpešti. „Az Est“ od 1. lipnja u vrlo energičnom članku ustaje protiv toga, da u Budimpešti gostuju sada dva njemačka kazališna društva. („Tagespost“)

Podpisujte ratni zajam!!

kazano, kako je pobunio narod i vojnike. Time da je izgubio zaštitu međunarodnog prava i haške konvencije. Sivar da je isključivo finska a da Rusija nema pravo uplićati se u finske poslove.

Moskva, 29. svibnja. Havas. Vlada je zabranila ulaz u grad Arhangelsk i u luke murmanske obale. — Brzobjavka Petrogradske brzobjavne agencije javlja, da su čete sovjetske opstreljivale Rostov, što je zaposjednut od njemačkih četa. — Grof je Mirbach zamolio više pučkih komesara, da bi upravilo na željezničke namještenike u područjima, koja su zaposjednuta od njemačkih četa, službeni proglas pozivajući ih, da je u njihovom interesu, da rade pod njemačkom upravom. Molba je uslijedila uslijed uzbuđenosti, koja vlada među željezničarima. Pred nekoliko je dana buknuo sveopći štrajk željezničara. — Službeni izvještaj javlja, da su Nijemci iz četverodnevnog boja zaposjeli grad Valoniky u pokrajini Voronež. — Havas javlja iz Chabina, da je admiral Kolčak započeo energičan boj protiv institucija sovjeta.

Moskva, 1. Moskovsko „Naše Slovo“, prije „Ruskoje Slovo“, javlja, da Miljukov radi oko velikog djela o ruskoj revoluciji. Djelo, od kojega su do sada gotova tri sveska, izći će najprije u Parizu. Vodja kadetske je stranke po zanatu historičar te je bio prije profesor na sofijskom i moskovskom sveučilištu.

Domaće vijesti.

Milodari za našu srednju školu u Puli. Preko uprave našeg lista, položeni su sljedeći doprinosi: Prigodom vjenčanja g. Ivana Dobrile sa dražesnom gospodjom Marijom Vitas, sakupljeno je na prijedlog mlade nevjeste K 102.— uz ove popratne riječi: „Osjećajući dužnost napram svojoj miloj domovini i majci Jugoslaviji“. — Gospodin Franjo Gnjezda, c. kr. financijski nadglednik, polaže u papirima ratnog zajma K 200.—, Gosp. Stjepan Ostroški K 20.—, Gosp. Petar Zubin polaže dobivenu svotu za osamsatnu službu u „Politeama Ciscutti“ K 320.— Ukupno K 325.20; zadnji iskaz K 58.265.51; sveukupno K 58.590.71. — Evala kćenim svatovima! Živjeli požitrovni darovatelji! Naprijed za našu kulu prosvjete i za dobrobit naš zapuštene djece!

Članovima „Matice Hrvatske“ javljamo, da su stigle knjige za god. 1917. (III. kolo), te ih se može podignuti u upravi lista u ulici Cenide br. 2 prizemno, u svaki radni dan od 5—7 sati popodne.

Potamnjenje prozora. Službeno se saopćuje: Pozivom na razglas potpisanog od 2. oktobra 1915. br. Allg. 942/2-15 i nasljednje, daja se do sveopćeg znanja, da će se svaki kućegazda prijaviti, koji od subote, 1. lipnja t. g. iz 10 sati popodne ne bude protisno potamnio vlastitih prozora. Pula, 1. lipnja 1918. Za c. kr. tvrdjavnog povjerenika: Dr. Pfeiffer v. r.

Važno za pušače. Daje se na opće znanje, da će u buduće moći da u gradu Puli kupuju duhan samo one civilne osobe, koje budu upisane u „popis mušterija“ jedne od gradskih trafikata i koje budu u posjedu iskaznice za duhan. Pozivlje se stoga sve one pušače gradjanskog staleža, koji su ovlaštteni da kupuju duhan u javnim prodavaonama duhana te ne dobivaju duhan od vojništva, da se u niže naznačeno doba osobno prijave kod c. kr. povjereništva financijske straže u Puli; obala Franje Josipa br. 10, prizemno lijevo, od 8 do 12 sati prije podne i od 3 do 7 sati poslije podne, te da donesu sa sobom svoju crvenu odnosno bijelu iskaznicu ili drugu kakvu ispravu identičnosti. Odnosne se prijave primaju: u petak dne 7. t. mj. za pušače, kojima prezime počima sa slovama

- A, B, C, D i E;
- u subotu dne 8. t. mj., sa slovama F, G, H, I, J, K i L;
- u ponedjeljak dne 10. t. mj., sa slovama M, N, O, P, Q i R;
- u utorak dne 11. t. mj. sa slovama S, T, U, V, W, Y, Z.

U javnim trafikama mogu da kupuju duhan samo muškarci, koji su početkom one sunčane godine u kojoj se prijave već navršili 17. godinu i ne borave u gradu Puli samo privremeno. Ovim se ukidaju oni „popisi mušterija“ koji sada postoje u pojedinim trafikama, pa se prema tome imadu da prijave kod c. kr. povjereništva financ. straže u

Puli i one osobe, koje su unesene u takav „popis“, a žele da dobiju iskaznicu za duhan. — C. kr. financijsko nadzorništvo.

Raspis natječaja. Službeni „Osservatore Triestino“ donosi: Kod c. k. okružnog suda u Puli raspisuje se natječaj za jedno mjesto prizivnog savjetnika VI. razreda. Natječajne molbe dokazom sposobnosti za raspisano mjesto i poznanja zemaljskih jezika neka se podnesu uredovnim putem kod predsjedništva c. k. višeg zemaljskog suda do uključivo 12. junija 1918. Trst, 1. junija 1918. — Isti službeni list saopćuje: Dodatno k raspisu natječaja od 11. aprila 1918. Präs. 2641/3, a18 raspisuje se kod kotarskog suda u Rovinju natječaj za jedno mjesto kotarskog suca i upravitelja suda i za dva mjesta suca. Natjecatelji za ova mjesta neka podnesu svoje redovito predložene molbe do uključivo 6. junija 1918. neposredno kod potpisanog predsjedništva. Trst, 29. maja 1918. Predsjedništvo c. k. višeg zemaljskog suda.

Dozvola šiljanja zasebnih omota oznakom vrijednosti od preko 600 kruna. — A. Zabrana predaje zasebnih omota oznakom vrijednosti u iznosu od preko 600 kruna u ovozemnom prometu izuzev takove omote koji sadržavaju bankovne note, kovani novac, vrijednosne papire, kovano ili nekivano zlato ili srebro, zlate ili srebrne stvari ili bisere, ukida se pokusno sa 10. lipnja 1918. — B. Za predaju zasebnih omota oznakom vrijednosti od preko 600 kruna koji su drugog sadržaja od ovog spomenutog pod A, određuje se do daljnje odredbe sljedeća ograničenja: 1. takovi omoti nijesu dopušteni u mjesnom prometu. 2. u dalekom je prometu predaja u postanskim mjestima, gdje se nalazi također jedan kolodvorni poštanski ured, dozvoljena jedino kod ovog ureda, u mjestima sa više kolodvornih ureda jedino kod onog kolodvornog ureda, koji obavlja otpremu. 3. kod kolodvornih ureda te kod poštanskog ureda koji su u upravnoj svezi sa željezničkim poštama u koliko ove dolaze u obzir — predaja je dozvoljena za sada jedino u tri dana sedmice i to u ponedjeljak, srijedu i petak, kod ostalih poštanskih ureda, koji dolaze u obzir jedino u 2 dana sedmice i to u ponedjeljak i petak. 4. u svakom je slučaju predaja dozvoljena jedino u koliko to dopuštaju opstojeće priloge otpremanja. Pri tom se opaža, da će se ovaj promet jednino onda moći da trajno uzdrži, ako se budu predavali jedino takvi omoti, oznakom vrijednosti ili preko 600 kruna, čiji sadržaj u istini odgovara označenoj višoj vrijednosti te ako pri tom ne budu nastupile zloporabe.

Dnevne vijesti.

Izlučenje Dalmacije i Galičije iz austrijskog državnog tijela. „Arbeiter Zeitung“ bavi se sa audijencijom Nijemaca iz Stajerske, Koruške i Kranjske, kao i sa izaslanikom političke organizacije „Stajerca“ kod kralja, te veli, da za izjave kraljeve nosi ministar-predsjednik dr. Seidler potpunu odgovornost. I baš u tom pogledu mora se govor ptuškoga načelnika utvrditi, govor onoga gospodina Orniga, koji je u sporazumu sa ministrom-predsjednikom predložio poznate želje: „Autonomija Galičke i Dalmacije pa bilo i bez parlamenta i putem oktobra“. Da je ministar-predsjednik dr. Seidler poznavao govore, što su ih pojedini zastupnici upravnih vladaru još prije nego su izgovoreni, to je posve razumljivo. Ministar-predsjednik je dakle s time sporazuman, da se kralju insinuiru mogućnost, da može samovoljno iz temelja promijeniti državne ustanove, ma da zato ustav države ne poznaje nikakve dozvole. Šta g. Ornig misli sa autonomijom Dalmacije i Galičke, nije ništa drugo, nego izlučenje iz austrijskoga državnoga tijela. Veza austrijskih krunovina imade svoj korijen u temeljnim državnim zakonima o državnom zastupstvu i za to je u tom pitanju kompetentno jedino carevinsko vijeće. Izlučenje obiju spomenutih zemalja značilo bi promijeniti temelje državne ustanove, a te se mogu i smiju

promijeniti samo putem parlamenta. Za nas naravno, veli list, imade malo vrijednosti, što je Ornig u sporazumu sa ministrom-predsjednikom predložio kralju, da eventualno promjeni temeljne državne ustanove i bez parlamenta, ali se pita, u koliko odgovara dr. Seidler za to, da uopće može tko vladaru takva šta predložiti, a u sporazumu sa samim premierom.

Pisanje ljudjaka. Pod tim naslovom donosi „Slovenski Narod“ iz Maribora nekoliko izvadaka iz pisanja svenjemačkog lista „Marburger Zeitung“. Zaključak sveslavenskih stranaka u odgovor na njemačkutarske denuncijante pred carem, piše „Slovenski Narod“, da je u svakom poštenom slovenskom srcu, osobito pak kod nas (u Mariboru) pravo olakšanje. To su bile muževne riječi, za koje je zahvalan svojim vodjama cijeli naš narod i osobito ml narodni graničari na jezičnoj granici. Upliv pri našim protivnicima jest naravno onakav, kakvog izazove crvena boja na ludo bojajljivo govodo. „Marburger Zeitung“ od 29. svibnja piše pod naslovom „Ljubljanski odgovor“ u uvodnom članku: „Na carske riječi u Badenu odgovorio je u Ljubljani windiški župnik (Wendenpriester) Koroschetz (Koroschetz) sa svojim ortacima, nad kojima plamsa još krvavo-crveno svijetlo kraljevskog umorstva u beogradskom konaku i umorstva prestolonasljednika u Sarajevu“. Na to slijedi glede izjave odstavak... i diže se odvažno nad carevu izjavu i postavlja joj nasuprot volju „Wendenpriestera Koroschetza“. Dalje: „Na krvju živi iskrvjavjeli kralj Petar... Njemu ide zaključak, koji je bio učinjen pod predsjedanjem „Koroschetza“ u Ljubljani, kralj Petar ima iz njega da crpi nove nade!“ — „i budući da nije češko izdajstvo postiglo svojih ciljeva, prenosi „Wendenpriester Koroschetz“ Kramarževu politiku u slavenska područja juga“. Za tim na naslov slovenske socijalne demokracije: „K tim proizlivačima rata i srbofilskim nacionalnim šovenima pridružuju se također jugoslavenski socijalni demokrate; barjaktari nacionalizma“. S tim ljudima, koji bi morali otići u ludnicu, kako veli „Slovenski Narod“, nije moguća polemika. Pustimo ih neka se vesele; brzo će ih vrijeme rastrijeziti, ili zapravo udarci vremena.

Što za ognjilo. „Novosti“ pišu: Tako bi morali i mi, Hrvati reći, pročitavši bilješku madžarskih listova, što ju donose pod natpisom: „Što se uče aegedinska djeca o Madžarima“. Tu se piše: „Neki aegedinski poduzimac dao je svoju kćer u „Mädchenfortbildungsschule Währing“ u Beču, da se nauči njemački. Kod oćeva posjeta u Beču rekla mu je kćerka, da neće ostati u ovom zavodu, jer u njem mrze na Madžare. Tako je profesorica književnosti u svom predavanju rekla o madžarskoj književnosti. „I Madžari su imali jednoga klasičnog pisca no taj nije Madžar, nego Francez, Jokaj, komu su ime pomadžarili“. Učitelj povjesti Röder ocrtao je Madžare ovako: „To je podmukao narod, mnogo ih je god. 1848. povješano. Ma u kakvom obilju živili Madžari, oni ipak ne, pomažu svojim blišnjima i gledaju mirno, kako ovi, gladuju i stradaju“. U svojoj ogorčenosti pošao je poduzimac k profesoru, da ga pozove na odgovornost, no ovaj ne htjede ništa opozvati, jer da je od riječi do riječi sve istina.

Mali oglasnik

Rabljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtka
Filip Barbačić
Sišanska ulica.

Rabljeni čepovi

od pluta
mogu se prodati u ulici Ser-
gija br. 81.

Razredna lutrija. Srećke
10. razredne lutrije mogu se dobiti u Puli
kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Custoza, ulica
Fran Ferdinanda br. 3.

A. C.

ŠIME.

„U Šime robe cine!“

Smijete se, šta ne, kad se sjetite njegovog veseloga, vrago-jastog hvalisanja. I ja sam se nekoć smijesio kad sam ih vidio, kako se po Puli, Trstu ili Gracu šecu, obučeni u narodnoj nošnji iz unutarne Dalmacije, odnekud od Sinja ili Imotskog, natovareni košarom, koja je bivala pričvršćena na tkanici, prebačenoj preko obiju ramena. Košara puna sitne robe, čija se je cijena dizala i spuštala ko jedan barometar svijeta; to nam je bilo uvijek povodom k šali, a pri šali mislili smo: vidi ti neuke sirotinje naše: kako, lako, ali ipak nekako zna se snaći u svijetu. Ej, kad bi narod naš imao potrebne škole, ne bi sigurno bio medju zadnjima na svijetu, dodavali smo sentimentalno.

Došao rat, došla nevolja i oskudica. Dalmacija umire od gladi a Šimuni razbježali se svijetom. Ali ja ih dugo ne vidjeh. Od maja 1915., do danas maja 1918. Ulazio sam na kolodvor južne željeznice u Beču a u vestibulu opazio sam u desnom kutu Da-

malinca sa košarom — Šimu. Bio sam tako iznenadjen da sam bio i zaboravio, da rat traje već 4 godine i da 3 godine već nisam Šimu vidio, pa sam mu sasma veselo, prostodušno doviknuo: „Ej, Šime, kako ide trgovina?“ Okrenuo se je k meni — pogled njegov neću tako lako zaboraviti — i prozborio ponizno, prosjački: „Kupi, gospodar, boga ti štogod!“ Sad sam shvatio njegovu stanje, sad sam se sjetio da živimo u 4. godini rata. Približio sam se k polopranoj košari. — „Sad je roba skupa, na što je prije trebalo banicu, sad nisu ni dvije krune dosta; pa djeću ja da napunim košaru. Ali kupi ipak štogod, molim Te!“ Htio sam kupiti, ali nije imao robe, koju bih iole trebao. „Čekaj, Šime, dat ću Ti jedno jaje i komadić kruha, a nož prodaj drugome.“ — „Je li vareno jaje?“ — „Da.“ Otvorio sam torbu i izvadih mu jaje i kruh. Pridao sam mu i paketić duhana. — „Ej volim, brate, ovaj duhan, nego da si mi dao 3 krune.“ „A kako je u Dalmaciji?“ upitah. — „Slabo, glad, da ne može veći biti. Izgubiše muževi glave, ne znam za koga, a sad im žene i djeca od glada crkavaju. Kad je u vatra: aje Dalmacij! a kad se šta dijeli, onda: bješte Dalmajnci!“ — „Ali doći će i naše vrijeme“, pridoda kao na

utjehu. Razgovarali smo dalje, pridalo nam se još par Dalmatinaca, vojnika iz bečkih botnica i onih, koji su išli kući na dopust; a dođje ti u to k nama jedan bečki policaj i oborio se na Šimu: „Du verfluchter Ker!, weisst du nicht, dass es dir verboten ist diese Sachen hier zu verkaufen? Geh weg!“ — „Gosparu, molim Te, imam ovdje svoje patriotote... Ja ne prodajem nikomu ništa, ja se samo s patriotima... ali nedomolio.“ „Gehst du nicht weg, du verfluchte Bande!“ a Šime: već je letio kroz vrata, porinut od stražara. Plakati bih bio mogao pri tom prizoru, koji mi je baš naravno predočio čitavu tragediju naših ljudi, našeg naroda. Nisam imao srčanosti da odem za njim van, činilo mi se, da bih bio pao oko grla našem siromahu i poljubio ga usred Beča, njega, našu sirotinju. Okrenuo sam se i pošao uz stepenice na peron, a na usnama treptjelo mi je geslo, s kojim neznam smijem li suglasiti: ko se ne osveti, taj se ne posveti.

*) „Skote jedan, šta ne znaš, da ti nije slobodno te stvari ovdje prodavati? Tornjaj se!“

**) „Još ti se ne da odovud ići, ništarijo?“

CIJENA lista za čitavu godinu za polugodišnju tromjesečnu godinu K 4.— dajti 16 fl. OGLAŠI pravi lista

Sodni

Skupa

Pitanje naroda. — Pravo protiv boraca

Ljub slovenske stranačke

U državna s

mokracije, darski i p

ženim rez

Miro kareštu p

bez aneks

ferencija p

i zahtjeva

na prouč

potvrđeni

Vlad ferencija

malja sve

1. N malja, ko

ravna sve

2. N elja i na z

jugolstoku

3. P se dozvoli

od Rusije.

(Dal o nama i

ur. „Hrv.

Drža cijalno-der

odgodi ca

našjem p

strijer potr

ne-nastije

ničkoj ku

rodnom za

maknuti, v